A szegedi kiszisták védnökséget vállaltak a lakóházak építése és a város csatornázása fölött

A KISZ-szervezetek munkájáról, feladatairól tanácskozott a KISZ városi értekezlete

A KISZ Szeged városi küldöttértekezletét tegnap, szombaton tartották meg a KPVDSZ Művelődési Otthonban. A város valamennyi KISZ-szervezetét 221 küldött képviselte az értekezleten, hogy felelősséggel felmérjék a KISZ-szervezetek eddigi tevékenységét, meghatározzák a szocialista építés további segítésének tennivalóit. A tanácskozáson megjelent Siklós János elvtárs, a megyei pártbizottság titkára, Pusztai Józsefné elvtársnő, a városi pártbizottság titkára, Törköly Ferenc és Sipos Géza elvtársak, a városi pártbizottság osztályvezetői, Perjési László elvtárs, a KISZ Központi Bizottságának titkára, Ágoston József elvtárs, a KISZ megyei bizottságának titkára, Biczó György elvtárs, a városi tanács végrehajtó bizottságának elnöke. Ott voltak a munkásmozgalom veteránjainak és a város dolgozóinak képviselői is.

Az ifjúság nevelése közügy

A tanácskozást Andrássy Lajos elvtárs nyitotta meg, majd Deák Béla elvtárs, a KISZ városi bizottságának titkára ismertette a KISZ városi bizottságának beszámolóját.

A beszámoló első része megállapította: a KISZ eddigi három és fél éves tevékenységével bizonyította, hogy képes alkotó tettekre serkenteni a fiatalokat.

Az ifjúsági szervezet sikerei elsősorban azzal magyarázhatók, hogy megalakulásától kezdve a párt közvetlen segítségével, útmutatásával végzi tevékenységét.

Az elmúlt években kedvezően megváltozott Szeged ifjúságának politikai, eszmei magatartása, nőtt szocialista öntudata. A sok egyéb mellett példa erre az is, hogy mintegy hétezren érdemelték ki az »Ifjúság a szocializmusért« jelvényt. Az ifjúmunkások általában helytállnak a termelésben és a fiatalok közreműködtek a mezőgazdaság szocialista átalakításának segítésében.

Aránylag jelentős számmal vannak azonban olyan fiatalok, akik kevéssé, vagy egyáltalán nem érdeklődnek a politikai kérdések iránt és — bár hívei társadalmi rendszerünknek — hiányzik belőlük az aktivitás. Ennek okát nemcsak a fiatalokban kell keresni, hanem a KISZ-alapszervezetek politikai munkájában is.

Részletesen taglalta a beszámoló a fiatalok rendszeres politikai oktatásának kérdését, s felhívta a figyelmet az ezzel kapcsolatos feladatokra.

A KISZ-nek — hangoztatta a beszámoló — jelentős szerepe van az ifjúság nevelésében, egyedül azonban nem képes ezt a feladatot megoldani.

Ezért kérjük mindazokat, akik felelősséget éreznek hazánkért, társadalmunkért, ifjúságunkért, tekintsék szívügyüknek a jövő nemzedék nevelését.

Következetesen küzdeni kell az idealista világnézet és a nacionalizmus hatása ellen. Sokoldalúan mélyíteni kell a fiatalokban az igazi hazaszeretet érzését.

Nem feledkezhetünk meg azokról a fiatalokról sem, akik ugyan számbelileg kevesen vannak, mégis károsan hathatnak az ifjúságra. Ezek a fiatalok megtestesítői a léha életnek, a cinizmusnak, a lógásnak, a fegyelmezetlenségnek, az erkölcstelenségnek. Feladatunk, hogy törődjünk ezeknek a fiataloknak a nevelésével is, vezessük őket a helyes útra, s ugyanakkor mindenképpen szüntessük meg a fiatalokra gyakorolt káros hatásukat.

Kezdeményezzenek a fiatalok

Behatóan foglalkozott a beszámoló a termelési kérdésekkel. Szeged üzemeiben a fizikai munkások 41 százaléka fiatal.

A gyárakban, hivatalokban és intézményekben dolgozó fiatalok általában derekasan megállják a helyüket.

A város termelési brigádjaiban 2400 fiatal dolgozik. Az ifjúsági brigádok száma 195 és ezekben 1258 fiatal tömörül. A szocialista brigád címért munkálkodó brigádokban 639 ifjúmunkás található. A szocialista brigádokban 162 fiatal tevékenykedik. A szakma ifjú mestere címért 440 lány és fiú dolgozik. A takarékossági mozgalomban 3868 fiatal működik közre és idén januártól októberig 1 millió 222 ezer 173 forintot takarítottak meg.

Az általánosan pozitív kép ellenére azonban

hiba, hogy sok KISZ-szervezet alig, vagy nem kielégítően foglalkozik a termelési kérdésekkel.

Az üzemekben dolgozó fiatalok létszámához viszonyítva nem kielégítő a termelési mozgalmakban résztvevő fiatalok száma. Az építőiparban legrosszabb a helyzet, ahol 600 fiatal közül egy sem vesz részt a takarékossági mozgalomban. Az sem megnyugtató, hogy az ipari tanulókon kívül a 8853 fiatal dolgozóból mindössze 2300 szakmunkás.

A város fiataljai elismerésre méltó társadalmi munkát végeztek. Ifjúmunkások és diákok idén 4200-an 76 ezer 244 óra társadalmi munkát végeztek.

A fiataloknak részt kell vállalniok második ötéves tervünk végrehajtásából.

A fiatalok legyenek kezdeményezők, vállaljanak védnökséget egy-egy fontos feladat megoldására. A KISZ városi bizottsága — az értekezlet jóváhagyásával — védnökséget vállal a több éves és Szegedet a belvizektől mentesítő csatornázási munkálatok, valamint a lakásépítkezések fölött. A kiszisták, a fiatal tervezők, építők segítségével gazdaságosan és határidőre akarják biztosítani a lakások felépítését.

Fejlődő kulturális élet

Sok adattal és ténnyel ismertette a beszámoló a fiatalok kulturális előrehaladását. A KISZ-alapszervezetek felismerték a kulturális munka lehetőségeit. Helyes lenne azonban, ha ez a tevékenység rendszeressé válna és kiterjedne a kultúra minden területére.

A KISZ-alapszervezeteknek segíteniök kell a fiatalokat abban, hogy éljenek a műveltségük fokozását szolgáló lehetőségekkel.

A sportélettel, az úttörőmozgalommal, majd végül a KISZ-szervezetek taglétszámának helyzetével foglalkozott a beszámoló. Szegeden a kiszisták létszáma elérte a tízezret. Az üzemekben dolgozó fiatalok számához képest azonban

kevés a KISZ üzemi alapszervezeteinek taglétszáma,

ezért az ifjúkommunisták segítsék a KISZ-hez vezető úton a fiatalokat.

Fontos kérdésekről beszéltek a felszólalók

Kuti Árpád elvtárs ismertette a revíziós bizottság jelentését, majd megkezdődött az élénk vita a beszámoló és a további feladatokat megjelölő határozati javaslat felett.

A vitában felszólalt Siklós János elvtárs, a megyei pártbizottság titkára és Perjési László elvtárs, a KISZ Központi Bizottságának titkára is. Siklós elvtárs megállapította, hogy a KISZ szegedi szervezetei eredményesen dolgoztak, azonban lehetőségeik jobb kihasználásával tovább sokasodnak eredményeik. Szólott a többi között a mezőgazdaság időszerű kérdéseiről, s

a mezőgazdaság szocialista átalakításával kapcsolatosan a szegedi KISZ-szervezetek feladatairól.

A városban a környező községekből sok fiatal dolgozik segédmunkásként, egyik helyről vándorolva a másikra, ahelyett, hogy falujában maradna. A szakma nélküli fiatalok falujukban megtalálhatják boldogulásukat, s ennek megértetésében szerepük van a KISZ-szervezeteknek. Végül átadta a megyei és a városi pártbizottság üdvözletét, s további sikeres munkát kívánt a kiszistáknak.

Perjési László elvtárs, a KISZ Központi Bizottságának titkára több hasznos gondolatot adott a KISZ-munka tartalmasabbá tételére. Felhívta a figyelmet arra is, hogy a KISZ-szervezeteknek

jobban kell tevékenykedniök a fiatal értelmiségiek körében.

Szólott az »Ifjúság a szocializmusért« mozgalom nagy jelentőségéről és végül átadta a KISZ Központi Bizottságának üdvözletét.

Hellán János elvtárs, a Felszabadulás Asztalosipari Ksz KISZ-titkára szervezetük életéről számolt be és több olyan negatívumot ismertetett, amely a kisipari szövetkezetekben általában nehezíti az ifjúkommunisták tevékenységét. Keszi Zoltánné elvtársnő, a Ruhagyár KISZ-titkára a fiatalok termelésben való helytállásáról számolt be. Elmondotta, hogy

a gyár kiszistái védnökséget vállaltak az üzemi átszervezés felett,

s annak lebonyolításáért ezer óra társadalmi munkát végeznek.

Gécsek Ferenc elvtárs, a Tudományegyetem KISZ-bizottságának tagja arról is beszámolt, hogy az egyetemisták újabb 6400 óra társadalmi munkát végeznek. Gyuri Gergely elvtárs, a Cipőipari Ksz titkára után Bárdos Miklós elvtárs, a tanács építési és közlekedési osztályának vezetője szólalt fel, s vázolta, hogy milyen jelentős a fiatalok társadalmi munkája. Az újszegedi szövőgyár fiataljai képviseletében Varga Pál elvtárs, KISZ-titkár beszélt, majd Czikora Sándor elvtárs, Kovács Alajos elvtárs, a városi úttörő szövetség elnöke és Várnai Éva szólott a KISZ-szervezetek előtt álló feladatokról. Benedek Tibor elvtárs, a MÁV csomóponti KISZ-bizottság titkára a vasutas-fiatalok munkájáról számolt be.

A felszólalásokra Deák Béla elvtárs válaszolt. Mivel a feladatokra vonatkozó határozati javaslathoz több módosítás hangzott el, így azt — a tanácskozás döntésének értelmében — a kiegészítéseknek megfelelően át kell dolgozni. A városi értekezlet határozatának ismertetésére ezért lapunk későbbi számában térünk vissza.

A tanácskozás megválasztotta a KISZ városi bizottságának 41 tagját, a 11 tagú revíziós bizottságot és a 70 küldöttet a KISZ megyei értekezletére.

Az értekezlet befejezése után a KISZ városi bizottsága megtartotta első ülését és megválasztotta a KISZ városi bizottságának 11 tagú végrehajtó bizottságát. Ennek tagjai: Andrássy Lajos, Deák Béla, Dénes János, Kovács Alajos, dr. Lőkös Zoltánné, Nagy László, Révész László, Salamon István, dr. Széll Éva, Tóth Lajos és Városi Judit.

MSZBT művészeti tanácsadó bizottságok alakulnak

Az MSZBT az érdekelt művelődési intézmények képviselőinek és vezető művészeknek, íróknak bevonásával tanácsadó bizottságokat hoz létre az MSZBT országos elnöksége mellett. A bizottságok figyelemmel kísérik a szovjet irodalmi és művészeti élet fontosabb eseményeit, az újonnan megjelenő könyveket, folyóiratokat, kiállításokat, ankétokat, hangversenyeket stb. és ezekről rendszeresen tájékoztatják a hazai művészeket. Ezenkívül elősegítik a hozzánk érkező szovjet írók és művészek találkozásait magyar kollégáikkal és a közönséggel.

Magyar kiállítás Rómában

November 18-án a római Magyar Akadémia helyiségeiben magyar műemlékvédelmi kiállítás nyílt. *A megnyitón megjelentek az olasz politikai és kulturális élet képviselői, valamint a diplomáciai testület tagjai.*

Füredi komédiások

A Szegedi Nemzeti Színház új operettbemutatójáról

Az időben több mint egy és negyed századot futunk vissza, amikor felgördül a függöny a szegedi színház új bemutatója előtt. A színpad ezúttal kétszeresen is színészekkel népesül be, hiszen színészek életét, sorsát elevenítik meg. E darabban ugyanis az egykori *Dunántúli Színjátszó Társaság* múltjából dolgoztak fel egy kis töredéket a szerzők, 1830 nyarának néhány napját Balatonfüreden, hova vendégszereplésre érkezett a vándor színtársulat. *A magyar színjátszás hőskora* ez az idő. A feudális úri Magyarország csak lenézett komédiásokként kezelte a dal, a vers, a nemes gondolatok hordozóit, kik jóformán csak adományokból, néhány jobbmódú művészetpártoló támogatásából tarthatták fenn magukat. S még nehezebb volt azoknak, kik a monarchia fekete-sárga uralmában a magyar nyelv, a magyar szó terjesztésére vállalkoztak.

Az ötlet tehát dicséretes és kedves, amely arra késztetett három szerzőt, hogy emléket állítson a magyar színészet úttörőinek, méghozzá derűs, hangulatos operett keretében. A zeneszerző *Hajdú Júlia*, a librettóíró *Kaszó Elek*, a dalszöveg-költő *Tóth Miklós* hármasa az ötletből friss, szórakoztató és helyenként szívhezszóló három felvonást alkotott. A nézőt ez az eleven hangulat ragadja meg leginkább, s a könnyed tréfák, az ugyancsak könnyed muzsika, az ilyesmit kedvelőknek, kellemes színházi estét szerez. Ha ez valójában nem is kevés, de ennél többet nem jelent ez az új operett. Pedig többet, újszerűbbet, s egy kicsit mást vártunk.

Nyilvánvaló balgaság lenne operettszerzőktől mély, drámai konfliktusokat, drámai mélységeket számonkérni. Ennek a témájánál fogva igen szép szándékú alkotásnak mégis többet kellene nyújtania, mint amit a darab középpontjában bonyolódó naív, sokat és sokszor látott, hallott mesécske jelent. Az elegáns, szívszédítő katonatiszt és a csinos színésznő szerelme olyan elkoptatottan semmitmondó, hogy szinte érthetetlen, hogyan került mai szerzők darabjába. Még talán ez is megbocsátható lenne, ha legalább nem tolakodna minduntalan előtérbe, s a füredi komédiások — vagyis lényegében a gondolat, amiért a darab íródott — nem szorulnának statisztaként a háttérbe. *A vezérgondolatból már az első felvonásban csak keret lesz*, s ráadásul nem is szerencsés, nem is kielégítő keret. A librettó, a cselekmény menthetetlenül beleragadt *a régi operettsablonok* hínárjába, s ezen aligha segít az a felszínes, egészében véve bizonyos mértékig hamisnak is mondható néhány szövegoldal, ami a vándorszínészek életét lenne hivatott tükrözni.

Összképében sehogyan sem érezzük sikerült megvalósításnak azt a nemes törekvést, amely akár e műfaj keretein belül is valóban méltó emléket állítana azoknak, kik színművészetünk bölcsőjénél álltak. Mint első ilyen kísérlet, mégis emlékezetes marad és ebben része van Hajdú Júlia muzsikájának, amelynek több betétje belopja magát a fülekbe. Helyenként azonban, ahol szinte kínálkozott erre a lehetőség, jobban a korban gyökerező, s népibb hangvételű zenét vártunk volna.

A szegedi színház a darab könnyed, vidám alaphangját ragadva meg, friss előadást produkált. *Makai* Péter rendezéséből pergő jelenetek, mozgalmas képek születtek, amelyeket számos apró ötletesség is fűszerezett. Kár, hogy némely részlet bántó hamis hangját nemhogy eltüntette volna, hanem helyenként még alá is húzta. A főszereplők közül *Iván* Margit (Pataky Vilma színésznő) kulturált, sokszínűen megnyerő énekhangja váltott ki ezúttal is nagy hatást, feledtetve kissé szentimentális túljátszásait is. A szerelmes kapitányt *Bordás* Dezső formálta meg. Hangban, játékban egyaránt elfogadható volt, még több is, mint amit e lapos »szépfiú« szerep kínál. Málika—Bogdán kettősében *Lehoczky* Zsuzsa és *Lakky* József jókedvű mókázása az ízléses humor határain belül maradt és jól szórakoztatott. Ez mondható el *Katona* András—*Décsy* Györgyi (Duducz házaspár) játékáról is, amelyet néhány markáns vonással tettek teljesebbé. A darab humorának szolgálatában többen is sikeresen álltak helyt. Közülük elsőként említhetjük *Káldor* Jenőt (tábornok), de rövid néhány jelenetével is feltűnt a kitűnő *Zádori* István (pincér) és a plasztikus típusformáló készségű *Király* Levente (tiszti szolga). A vándor színtársulat tagjai közül *Károlyi* István rokonszenves figuráját kell kiemelnünk (Komlóssy Ferenc igazgató) és *Mezey* Lajos Szépvölgyijét, akinek játékával hatásos és sajátosan egyéni arcélt sikerült kölcsönöznie szerepének.

A sokszereplőjű darabból *Árkos* Gyulát, *Halmágyi* Mihályt, *Bárány* Pált, *Gaál* Ferencet, *Székelyhídi* Györgyöt említjük még meg. A dirigens *Várady* Zoltánnak jelentős érdeme az előadás friss hangulata, a zenekar és az énekesek lendületes irányításával. A tánckarnak nem túl igényes feladat jutott. Ennek, *Mezey* Károly koreográfiájával, látványosan igyekeztek eleget tenni. *Sándor* Sándor díszleteinek korfestő motívumai és megoldásainak modern törekvései stílusosan olvadtak egységbe. A sok munkát igénylő jelmezek *Bene* Jánosné és *Horváth* Ferencet dicsérik.

Lőkös Zoltán

VASÁRNAPI TŰNŐDÉS

Nevekről és emberekről

Ha verset, vagy novellát olvasok, szeretek tudni egyet s mást a szerzőről is. Nemcsak olyasfélét, hogy öreg-e, beteg-e, hány foga van, mi a kedvenc étele s könnyen ír-e, vagy küszködve, de olyat is, hogy hol él, hol dolgozik, honnan meríti témáit, mi írói élményeinek forrása, s általában kicsoda. Többre vagyok kíváncsi, mint amit írása elmond róla. Szóval emberileg is szeretek tisztában lenni az íróval, de még a kritikussal is. Ha jót olvasok tőle, szívesen megmondom neki, hogy tetszett; ha vitám van vele, szívesen leülök megbeszélni. Igényli vagy nem igényli, én is egy csöpp vagyok a mindenható közvélemény nagy tengerében, s ilyen jogon ítélhetek, szavazhatok és vitatkozhatom...

Ezért jó az, ha induló írókat és költőket pár sorral bemutatnak, ha nem áthatolhatatlan homály a név, ha emögött konkrét ember áll, szenvedélyekkel, kisebb-nagyobb tehetséggel és ambícióval.

Erre az olvasónak mindig meg is adták a lehetőséget, s az író örült is ennek, mert mindenki tudta, hová kell címezni a véleményt. Úgy tűnik azonban, mintha némely szerkesztők éppen az irodalom demokratizmusának korszakában csinálnának rejtvényeket nevekből és emberekből.

Olvasom a Tiszatájat és hatalmába kerít a jóérzés: mennyi új név a szegedi és a Csongrád megyei irodalom-darabka egén. Új költők, új kritikusok, új prózaírók. Makai Bálint, T. Ács László, bizonyos D. D. és egy új külföldi csillag: Gil Marion, hogy a rejtjeles írásokról ne is szóljak. S elindulok felfedező útra. Kik-mik ezek az emberek? Lejárom a lábam, mégsem találok egyet sem. Egyszerűen nincsenek. Pedig hát ezek verset írtak az októberi forradalomról; és kritikát valóságos ember, valóságos könyvéről. Gil Marionért összetúrok egy egész könyvtárat, lexikonokat, a Nagyvilág valamennyi számát. Nincs. Keresem a fordítót, bizonyos Takács Pált, s az sincs! Pedig hát mind ezt emberek követték el, ráadásul olyan emberek, akiknek közük van a mai irodalomhoz, esetleg felelősek is a mai irodalom tisztaságáért. Naiv eszemmel úgy hiszem, hogy ezekért az írásokért valakiket meg kell dicsérni vagy el kell marasztalni, vagy egyszerűen tudomásul kell venni az irodalmi és kritikai életben!

Ahogy nekem nincs erre módom, ugyanúgy másnak sincs. Nincs, mert ezek bújtatott nevek! Szerkesztői boszorkánykonyhában kreált nevek! S mögöttük valakik csöndesen lapulnak. Bátorságuk nincs ahhoz, hogy nyílt sisakkal lépjenek az olvasó elé? Vagy valóságos írók nincsenek, akik tisztességes, a többé kevésbé ismert nevükön megírnák ezt a lapot?

Makai Bálint, T. Ács László, D. D. és Gil Marion vajon akkor sincs, mikor honoráriumot fizetnek?

Érdekes volna az olvasó kezébe adni az álnévlexikont, amely megfejtené ezt az egész talányt, de — s ezt mint a Tiszatáj szerkesztő bizottsági tagja mondom: a szerkesztő bizottság testületére is ráférne ilyen tájékoztatás. Mert bizony nagyon őszintén tartok attól, hogy üzleti szellem mérgezi a helyi irodalmi életet!

Különben minden vágyam az, hogy szerzői esten, dobogón lássam azokat, akiket hiába kerestem. Mert szeretem, nagyon szeretem a meglepetéseket...

SIMON ISTVÁN